

Ons Pensioen

TIJDSCHRIFT VAN DE BPP: BELANGENVERENIGING
PENSIOENGERECHTIGDEN PENSIOENFONDS ZORG EN WELZIJN

INDEXEREN? FOPSPEEN!

BELEGGEN VOOR DE TOEKOMST

HOUDBARE ZORG

BPP

Belangenvereniging
Pensioengerechtigden
Pensioenfonds Zorg en Welzijn

Nummer 4, jaargang 36, 4e kwartaal

Over fopspenen en doekjes voor het bloeden

Door Roelof Jan Mulder

Deze week werden wij opgeschrikt door schreeuwerige krantenkoppen. "Miljoenen gepensioneerden gaan er volgend jaar op vooruit". Vreugde alom. Maar weer bleek dat de pers op een uitzondering na in zijn algemeenheid absoluut onvoldoende begrijpt waar het in het pensioendossier om draait. Kritiekloos worden de persberichten van de Tweede Kamerfracties en het kabinet overgenomen, er worden nauwelijks vraagtekens gezet. Want is het wel zo dat volgend jaar miljoenen gepensioneerden "erop vooruit gaan"? Ik moet u teleurstellen. Dat gaat niet gebeuren. Miljoenen gepensioneerden worden volgend jaar niet geïndexeerd, zoals dat al meer dan twaalf jaar het geval is. Waarom niet? Omdat het initiatief van de PvdA, in de persoon van Gijs van Dijk, volgens bestuurslid en redacteur Jaap van der Spek een fopspeen is. Een doekje voor het bloeden. En dan niet eens voor alle gepensioneerden maar voor slechts een klein deel. Van der Spek legt op pagina 11 uit hoe het zit en waarom we ook in 2022 niet op indexering van ons pensioen hoeven te rekenen. Een tipje van de sluier? De komende jaren moeten gezien worden als tussenjaren, jaren tussen nu en de invoering van het nieuwe pensioensysteem. Als we niet oppassen moeten we in die tussenperiode nog steeds rekenen met de rekenregels van nu. Dat betekent rekenen met de risicoloze rente (van bijna nul) bij de berekening van de dekkingsgraad. En dat betekent gegarandeerd geen indexatie. Maar er zijn oplossingen want behalve het goede lobbywerk van de Koepel Gepensioneerden, beschreven in het verslag van de ALV op pagina 6, is er ook op politiek niveau beweging. Lees het interview met Bart van Kent

op pagina 9. In alle oplossingen is sprake van het meer en beter betrekken van de beleggingsresultaten van de fondsen. Die zijn de afgelopen vijftig jaar gemiddeld steeds goed geweest. Getuige ook het enorme vermogen (bijna 2000 miljard euro) dat in de loop der tijden is opgebouwd. En waar diverse partijen op zitten te azen. Verzekeringsmaatschappijen bijvoorbeeld. Nationale Nederlanden heeft zich al gemeld konden wij recentelijk lezen. Maar hoe gaat dat beleggen in zijn werk en waar moet rekening mee worden gehouden bij de keuze van de fondsen waarin belegd gaat worden? Duurzaamheid bijvoorbeeld speelt daarbij op dit moment een belangrijke rol. In een interview met beleggingsdeskundige Jan Willem van Oostveen, beleggingsspecialist bij PFZW, leest u daar meer over (pagina 12). Ook over het dilemma om al dan niet uit een fonds te stappen. ABP kondigde dat kort geleden aan met betrekking tot onder andere Shell. Omdat men niet meer wil investeren in de winning van fossiele brandstoffen. Maar, zegt Jan Willem, als je eruit stapt (aandelen verkoopt), dan heb je ook geen invloed meer. Ook dat is een overweging. Kortom, beleggen is best een ingewikkelde materie. Aandacht hebben we in dit nummer ook voor een belangrijk rapport van de WRR (Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid). Dat gaat over de toekomst van de zorg in Nederland. Hoe houden we de kwaliteit op peil, en belangrijk: hoe houden we de zorg betaalbaar? Juist nu, nu er ernstige problemen in de zorg dreigen door het beroep dat corona op de ziekenhuizen en vooral op het personeel doet, is het rapport actueel. Eric van Eck heeft het voor ons geanalyseerd (pagina 14).

We hopen zo weer een interessant nummer voor u te hebben gemaakt. Dit was het laatste nummer van dit bewogen jaar. De redactie wenst u ondanks alles mooie feestdagen en een hopelijk gezond en gelukkig nieuw jaar.

Ons Pensioen

Inhoudsopgave

2. Van de redactie:

Van fopspeen tot doekje voor het bloeden

3. Inhoudsopgave en colofon

4. Van de voorzitter:

Het jaar is bijna om

5. Van de bestuurstafel

6. Blij dat we elkaar weer konden ontmoeten.

Verlag van de ALV op 26 oktober

9. Indexatie moet nú mogelijk worden.

Interview met Bart van Kent

10. Reactie van het bestuur van de BPP op het interview met Van Kent

11. Fopspeen voor gepensioneerden.

Over het voorstel om de dekkingsgraad tijdelijk te verlagen van 110 % naar 105%

12. De man achter onze beleggingen.

Interview met Jan Willem van Oostveen

14. Houdbare zorg in de toekomst

16. Digitale terreur. Of hoe ik mijn QR-code kreeg

17. Feestelijke Madeleines. Audrey's DeliCasa

18. Eenzaamheid.

Hoe een aantal Limburgse gemeenten eenzaamheid probeert te bestrijden

19. Kerstmis, een overdenking

20. Over de BPP

Colofon

Tijdschrift van de Belangenvereniging
Pensioengerechtigden Pensioenfonds
Zorg en Welzijn (BPP)

Aangesloten bij de Koepel
Gepensioneerden

Website

www.pfzw-belangenvereniging.nl

Redactie

Hoofd- en eindredacteur

Roelof Jan Mulder, tel. 06-53842210, e-mail roelof.j.mulder@planet.nl

Redacteuren

Jaap van der Spek, Eric van Eck, Pierre Thijssen

Medewerkers

Audrey, Joop Blom

Eindcorrectie

Laura Vegter

Afbeeldingen

Pixabay.com, Flickr.com, voorpagina:
Chad Madden Unsplash

Druk en verzending

Editoo

Verantwoording

Ledenblad *Ons Pensioen* verschijnt vier keer per jaar. De meningen en visies in dit blad zijn niet noodzakelijkerwijs die van het verenigingsbestuur. De redactie streeft ernaar de onderwerpen vanuit een breed en divers perspectief te behandelen. Het is aan de lezer om zelf tot een oordeel te komen.

Overname van (delen van) artikelen is toegestaan mits met bronvermelding. De redactie plaatst met regelmaat reacties, artikelen en meningen van lezers. Bijdragen kunnen worden gezonden naar roelof.j.mulder@planet.nl. De redactie behoudt zich het recht voor de reactie niet, dan wel ingekort te plaatsen zonder daarover vooraf met de inzenders te overleggen. De redactie werkt met een redactiestatuut.

Het jaar is bijna rond

Door Liesbeth Schaap

Het is nog maar een week of vier geleden, realiseer ik mij, dat het voor onze BPP mogelijk bleek een fysieke algemene ledenvergadering te houden. Het was 2,5 jaar geleden dat wij elkaar voor het laatst in Doorn bij een dergelijke vergadering hebben getroffen. Ik was blij om ondanks die lange periode in hetzelfde Doorn veel bekende gezichten te zien en natuurlijk ook nieuwe. Goed dat wij elkaar weer konden spreken en echt de laatste ontwikkelingen konden uitwisselen. U heeft gehoord op welke wijze we proberen ons ledenaantal te vergroten en u werd op de hoogte gesteld van de activiteiten die de Koepel Gepensioneerden mede namens ons ontwikkelt. Door een aangenomen motie in de Tweede Kamer, kort na onze vergadering, kan een aantal pensioenfondsen wel een (beperkte) indexatie toepassen. Juist deze week heeft u, net als ik, echter bericht ontvangen van PFZW dat dat niet voor ons pensioenfonds geldt. Er blijft dus werk aan de winkel en dus kan er van achterover leunen geen sprake zijn. Integendeel, we gaan door en over de voortgang leest u op de website, in de nieuwsbrief en in *Ons Pensioen*.

Terugkijkend hebben wij bij de organisatie van onze ALV behoorlijk geluk gehad dat de corona ontwikkelingen eind oktober veel minder ernstig waren dan nu het geval is. Voor iedereen hoop ik dat er op korte termijn toch meer geruststellende berichten over de verspreiding van het virus zullen komen.

Heerlijk lezen tot het voorjaar start

Ondertussen de natuur bekijkend, zie en voel ik dat de winterperiode er aan staat te komen. Als tiener vond ik de winter het mooiste jaargetijde. Lekker fris en koud, met sneeuw en ijs, bomen zonder bladeren zodat je de takken

goed kon zien. Gladheid deerde mij niet. Dan fietste je wat voorzichtiger of je mocht in voorkomende gevallen met de bus naar school. In de kou met een open jas op de fiets, heel gewoon. Nu ik ouder ben geworden, ben ik van de voorkeur voor dat jaargetijde teruggekomen. Ik ervaar de winter nu als lastig want je moet een jas, handschoenen en laarzen aan en soms zelfs een muts op je hoofd. En bovendien kan het glad zijn, voor ons ouderen gevaarlijk. Het liefst zou ik de hele winterperiode boeken lezen in huis met een aangename temperatuur, zodat ik heerlijk kan blijven lezen tot het voorjaar start.

De werkelijkheid is toch anders. Soms ben ik op de fiets weggeweest terwijl het al koud is en dan vind ik het toch wel lekker om met frisse wangen weer binnen te komen. En soms vind ik het prachtig om in een besneeuwd dorp rond te wandelen met jas, handschoenen, laarzen aan en een muts op.

Maar ik besef ook dat er in deze periode nog veel werk te doen is, vooral op pensioengebied. Er komen wat dat betreft cruciale tijden aan. U kunt ervan op aan dat uw bestuur er alles aan zal doen om eindelijk eens indexering voor elkaar te krijgen. Voor sommigen van u ongetwijfeld van groot belang om niet in ernstige financiële problemen te komen.

Tot slot ga ik u, naast een goede winterperiode, meer speciaal hele fijne feestdagen en een goede jaarwisseling toewensen. Het jaar is bijna rond en hopelijk zien wij elkaar op de algemene ledenvergadering in april 2022 weer gezond en wel.

Denk aan uw contributie

De afgelopen maanden heeft het overgrote deel van onze leden gelukkig de jaarcontributie van € 11,-, of in geval van partnerleden € 5,50, voldaan. Een aanzienlijk aantal heeft zelfs een wat hoger bedrag betaald dan gevraagd, waarvoor onze dank.

Toch is er nog steeds een aantal leden dat niet is toegekomen aan de betaling. Bij deze een oproep aan die leden om de betaling alsnog te voldoen op het bankrekeningnummer van de BPP: NL83INGB0004552579.

Voor de jaarcontributie voor 2022 hoeft u nu nog geen actie te ondernemen. Daarover krijgt u bericht eind eerste kwartaal van volgend jaar.

Van de bestuurstafel

Door Cees Michielse

Geslaagde ALV

De goede deelname en actieve discussies op onze recent gehouden algemene ledenvergadering, worden door het bestuur van de BPP zeer gewaardeerd. Alle aanwezigen, voor het grootste deel fysiek aanwezig en voor een klein deel via de beeldverbinding, onderkenden de noodzaak van een extra inspanning op het gebied van ledenwerving. Zij spraken hun waardering uit voor de inspanningen en inhoudelijke aanpak van het bestuur.

Juist met het oog op de te verwachten ontwikkelingen in 2022, werd een oproep gedaan indien mogelijk de jaarlijkse ALV weer in de maand april te organiseren. Het belang daarvan wordt door het bestuur onderschreven, maar zal uiteindelijk mede afhangen van de situatie op dat moment met betrekking tot de coronamaatregelen die dan (nog) van toepassing zijn.

Tegelijkertijd werd opgeroepen de soms complexe materie steeds zo duidelijk mogelijk te verwoorden om ook de minder in de pensioenmaterie ingewijde potentiële leden te doordringen van het belang van ons werk en invloed. Het bestuur is de komende tijd druk om, met inschakeling van externe deskundigen, een verdere verbetering van onze communicatiemiddelen te realiseren.

Voortduren van corona

Helaas bleek in de afgelopen weken dat het aantal besmettingen met het coronavirus weer sterk is gestegen. Digitaal vergaderen, zo veel als mogelijk thuis werken, regelmatig en grondig handen wassen... Het zijn zaken die vanzelfsprekend lijken, maar toch in de praktijk helaas lang niet door iedereen worden gepraktiseerd. Met alle gevolgen van dien zoals noodzakelijke, in ieder geval dreigende, ingrepen. Op het moment dat wij dit schrijven, eind november, zijn de

ontwikkelingen verontrustend. Op iedere maatregel die door de overheid wordt genomen, ook na democratische besluitvorming, is altijd kritiek mogelijk. Dat geldt ook voor het tempo waarin de besluitvorming gestalte krijgt. Het is of te vroeg of te laat. Maar de bijna vanzelfsprekendheid waarmee ieder besluit wordt bekritiseerd en door velen vervolgens wordt genegeerd, is bepaald verontrustend.

Waar ieder het wel over eens lijkt te zijn is de zorg voor de medewerkers in de zorg, waarop een zo bovenmatig beroep wordt gedaan dat toename van arbeidsongeschiktheid duidelijk merkbaar is. Dat er wat gedaan moet worden om aan de onderbezetting van de zorg een eind te maken lijkt helder, maar daden blijven vooralsnog toch uit. In al onze bestuursvergaderingen wordt hierbij stil gestaan. Wij waarderen de inzet van PGGM&CO, om op basis van alle kennis die daar beschikbaar is, een bijdrage te leveren aan objectieve informatievoorziening hierover.

Vorbereiding op 2022

De afgelopen weken heeft het bestuur van de BPP vooral veel aandacht besteed aan de voorbereiding van het verenigingsjaar 2022. Want 2022 wordt een jaar waarbij alle hensen aan dek het motto zal zijn. Naar verwachting zullen dan immers cruciale besluiten hun beslag moeten krijgen over zaken als indexatie van de pensioenen, besluitvorming over het nieuwe stelsel en de plaats van de gepensioneerdorganisaties aan de landelijke overlegtafels en bij de pensioenfondsen.

Op al deze punten hebben wij ons inhoudelijk goed voorbereid. Met krachtige en goed onderbouwde argumenten zullen wij ons in het debat binnen het pensioenfonds danig weren als het gaat om evenwichtige belangen voor de gepensioneerden. In het

landelijk overleg zullen we dat doen via onze aansluiting bij de Koepel Gepensioneerden, waaraan wij een actieve bijdrage leveren. Maar meer dan ooit zal het nodig zijn dat de kracht van onze argumentatie ondersteund en versterkt wordt door het ledental dat wij vertegenwoordigen. Daarom een beroep van het bestuur op al onze leden hun (oud)collega's te bewegen lid te worden van onze belangenorganisatie, die vanuit een volstrekt onafhankelijk positie voor de pensioenbelangen kan opkomen. En dat voor slechts € 11,- per jaar. Een uurtje op het terras kost meer.

Goede feestdagen en voorspoedige jaarwisseling

Het bestuur van de BPP maakt graag gebruik om u allen goede feestdagen en een voorspoedige jaarwisseling toe wensen. Dat 2022 datgene mag brengen wat u er allen van hoopt. Het bestuur van de BPP bedankt alle leden en relaties die in het afgelopen jaar een bijdrage hebben geleverd aan ons functioneren. Wij hopen ook in het komende jaar daar waar nodig een beroep op u te mogen doen.

Blij dat we elkaar weer konden ontmoeten

Door Roelof Jan Mulder

Op dinsdag 26 oktober hield de BPP haar Algemene Ledenvergadering. Voor de eerste keer sinds de coronauitbraak weer fysiek. In de mooie congreslocatie Koningshof In het centraal gelegen Doorn verzamelden zich zo'n zestig leden van de BPP. Om te horen hoe het met de BPP is gesteld en om bijgepraat te worden over de stand van zaken rond het nieuwe pensioenakkoord.

Voorzitter Liesbeth Schaap sprak in haar openingswoord haar vreugde uit over het feit dat we nu eindelijk na twee en een half jaar elkaar weer eens in persoon konden ontmoeten. Ook prettig voor het bestuur dat tot nu toe steeds digitaal per Zoom moest vergaderen. Dat heeft zo zijn beperkingen. Ook al heeft het bestuur zich gedurende de afgelopen periode uitstekend van haar taak gekweten. De voorzitter stond stil bij het feit dat corona ook onder de leden van de BPP heeft toe geslagen. Niet alleen leidde dit tot veel verdriet bij de nabestaanden, maar het heeft ook effecten gehad op het ledenbestand. Ze stond stil bij de heftige effecten die corona de afgelopen jaren heeft gehad op de gezondheidszorg en het grote beroep dat is gedaan op het zorgpersoneel. Alle hulde voor de werkers in de zorg. In het huishoudelijk gedeelte van de vergadering kwam vervolgens secretaris Cees Michielse aan het woord.

Allereerst werd het verslag van de ALV van 23 april 2019 besproken en goedgekeurd. Daarna kwam het jaarverslag aan bod. Een uitgebreid en goed leesbaar verslag waarin de secretaris de gebeurtenissen van het afgelopen jaar (2020) had vastgelegd. Het is terug te vinden op de website van de BPP onder 'nieuws'. Succes werd geboekt inzake een aantal te laag

vastgestelde pensioenen door het ABP. Dit betrof gevallen waarbij partners in een ver verleden gelijktijdig pensioen opbouwden bij een verschillend pensioenfonds. Bijvoorbeeld de ene partner bij het ABP en de ander bij PFZW. Bedragen van nabetalen die, mede door bemoeienis van de BPP, met succes konden worden gevorderd liepen in een paar gevallen op tot wel tienduizend euro. In totaal werd voor meer dan 100.000 euro namens onze leden gevorderd. Een paar overige cijfers: er werd twaalf keer digitaal vergaderd door het bestuur. Aan vergaderingen van de pensioenraad PFZW, het verantwoordingsorgaan van PFZW, werd 21 keer deelgenomen. De BPP is daarin met één zetel vertegenwoordigd. Maar met die ene zetel levert de BPP namens de gepensioneerden wel een belangrijke bijdrage aan het beleid van PFZW. Twintig keer werd deel genomen aan bijeenkomsten van de Koepel Gepensioneerden en aan overleggen met politici.

Wijziging pensioenstelsel

Met betrekking tot de wijzigingen in het pensioenstelsel, het in 2019 aangenomen pensioenakkoord, wordt in het jaarverslag het volgende gesteld: "De BPP zet zich samen met de Koepel Gepensioneerden in voor wijziging van ons pensioenstelsel, gericht op herstel van een reële kans op indexatie en herstel van vertrouwen in ons nog steeds in de basis gezonde pensioensysteem. De vermogens van de pensioenfondsen op basis van premieinkomsten en daarop behaalde rendementen zijn in de kern gezond. Het probleem ligt in de voorgeschreven berekening van de verplichtingen. Die moeten zestig jaar vooruitkijkend berekend worden op basis van een, mede door overheidsingrijpen, momenteel extreem lage rente (0,5% in 2020) op staatobligaties, terwijl het rendement van de fondsen veel hoger lag (over de afgelopen jaren 6 tot 8%). Zo moeten de fondsen zich onnodig arm rekenen en leidt deze overprudentie tot achteruitgang in koopkracht van (ook toekomstige)

gepensioneerden." De BPP stelt vervolgens dat in het nieuwe stelsel de nadruk op de rentegevoeligheid grotendeels tot het verleden gaat behoren. Voor het zover is gaat er overigens nog wel een aantal jaren over heen. En in die tussentijd bestaat de kans dat nog vier à vijf jaar met de huidige rekenrente methodiek moet worden gewerkt voor de berekening van de dekkingsgraad. De kans op indexatie, ook als rekening wordt gehouden met de aan de orde zijnde verbeteringen, is dan minimaal.

Motie bestemd voor de leden van de Tweede Kamer

Tijdens de vergadering werd een motie ingediend getiteld "Oproep om pensioenrecht te herstellen". In de motie werd onder andere geconcludeerd dat het gezamenlijk vermogen van de pensioenfondsen het bedrag van 1800 miljard euro ruim overstijgt. Dat de kosten voor levensonderhoud op dit moment sterk stijgen en dat "derhalve het pensioengeld dat gepensioneerden jarenlang gespaard hebben, waar ze recht op hebben en dat op grond van goed beleggingsbeleid van de pensioenfondsen in voldoende mate is vermeerderd, nu gebruikt moet worden om indexering mogelijk te maken." De motie riep vervolgens de leden van de Tweede Kamer op om de minister op te dragen een eind te maken aan het "onrechtvaardige, onnodige en langzamerhand onbegrijpelijke beleid om te blijven vasthouden aan de huidige (rekenrente) berekeningsmethodiek en indexatie (met terugwerkende kracht) mogelijk te maken en over te gaan tot de orde van de dag." Einde citaat. Het bestuur benadrukte het met de strekking van de motie eens te zijn en in feite reeds al het mogelijke te doen om het in de motie gestelde doel te bereiken. Door aan te geven dat het de enige oplossing is om het voorzichtige rendement (het projectierendement) in het nieuwe stelsel naar voren te halen. De motie en de reactie van het bestuur werden met applaus begroet.

Resultaten ledenonderzoek

Belangrijk daarbij is natuurlijk ook het ledental. Hoe meer leden, hoe meer zeggingskracht. Daarom gaat de BPP het volgend jaar hard aan de slag met activiteiten om het ledental van de BPP omhoog te krikken. Aan het lidmaatschapsgeld kan dat niet liggen, dat werd onveranderd vast gesteld op 11 euro per jaar. Om te weten waar de speerpunten moeten liggen voor ledenwerfacties, werd een uitgebreid ledenonderzoek gehouden. De resultaten daarvan werden gepresenteerd door bestuurslid Rob van Vredendaal. In de periode 9 maart tot 2 april werd onder 75 leden en 25 oud-leden een enquête gehouden. Doel was om er achter te komen waarom ze lid werden dan wel hun lidmaatschap opzegden, wat eventuele verbeterpunten zouden zijn en hoe we leden beter kunnen binden en vooral boeien. Met een respons van 68% kan het onderzoek als zeer geslaagd worden beschouwd. Hier volgen enkele belangrijke constatering.

Waarom lid van de BPP?

- Versterken stem van gepensioneerden in het pensioendebat,
- Inspraak bij pensioenfondsen
- men maakt zich zorgen over mogelijke verlaging van het pensioen

Waarom geen lid meer?

- Niet tevreden over geboden informatie
- Meer actie verwacht
- Lid van andere belangenorganisatie geworden
- Leeftijd, overlijden etc

Aardige bijkomstigheid: één oud-lid overweegt om opnieuw lid te worden. Wat de communicatiemiddelen betreft, bleek de bekendheid met en de waardering van de website, de nieuwsbrief en Ons Pensioen zeer redelijk.

Meer regionale / lokale bijeenkomsten

Natuurlijk zijn er verbeterpunten. Wat de vereniging betreft waren dat bijvoorbeeld: het scherper neerzetten van het profiel van de vereniging (Waar staat de BPP voor? Wat kan ik

verwachten?). En de behaalde resultaten beter "uitventen" (verkopen). Ook wil de BPP streven naar meer lokale en/of regionale bijeenkomsten (bijvoorbeeld politieke café's, r.j.m.) waar in een kleinere setting heikelen zaken op het gebied van de pensioenproblematiek kunnen worden besproken en onderlinge ervaringen kunnen worden uitgewisseld. Wat de communicatie betreft, gaat het om het compacter en toegankelijker maken van vorm en inhoud: minder technische taal en gebruik van jargon. Echter, het algemene beeld was goed. Ook aan de helpdesk van de BPP moet overigens meer bekendheid gegeven worden. Bijvoorbeeld door het bespreken van vragen van leden (uiteraard met toestemming) die voor anderen ook van belang zijn.

Meer aandacht voor "look & feel" van onze communicatiemiddelen

Wat de ledenwerving betreft, gaat de BPP meer aandacht besteden aan de profilering van de vereniging bij potentiële leden. Zo is er op dit moment een pilot aan de gang onder aan aantal zorginstellingen. Doel is om de BPP aan bod te laten komen binnen de communicatiemiddelen van de betrokken instelling. Gedacht moet daarbij worden aan bijvoorbeeld informatie gericht op medewerkers die aan de vooravond van hun pensionering staan. Als dat lukt, beschikken we al over een groot aantal prospects. Tot nu toe komen er veel positieve reacties op de pilot. Een tweede pilot richt zich op Facebook. Het plan is om in de toekomst meer gebruik te maken van Facebook om ook informatie over de BPP en haar doelstellingen/resultaten bij nieuwe mensen onder de aandacht te brengen. Vanuit de zaal wordt het gebruik van wellicht meer sociale media sterk aanbevolen. "Zorg dat je in de zoekmachines op een prominente plaats komt als mensen informatie zoeken over het onderwerp pensioenen" was een van de suggesties. Ook een relatief nieuwe marketingterm deed zijn intrede. Van Vredendaal betoogde dat er meer

aandacht moest worden besteed aan de "look & feel" van onze communicatiemiddelen. Dat wil zoveel zeggen als: meer aandacht voor de vormgeving (kleur, lay-out, etc.) van de website, de nieuwsbrief en Ons Pensioen en een prettig leesbare inhoud. Een probleem blijft het verkrijgen van adressen van potentiële leden voor de BPP. Via PFZW is dit onmogelijk. Dat heeft met privacywetgeving te maken en met precedentwerking. Toegezegd werd dat de leden op de hoogte worden gehouden van de voortgang.

Koepel Gepensioneerden steeds belangrijker

En toen was het de beurt aan John Kerstens, de nieuwe voorzitter van de Koepel Gepensioneerden. Kerstens heeft zijn sporen in de pensioenwereld maar ook in de politiek verdiend. Hij was onder andere vicevoorzitter van de FNV, voorzitter van FNV Bouw en voorzitter van het Bedrijfstakpensioenfonds Bouwbedrijf en Schilders. Ook zat hij twee perioden voor de PvdA in de Tweede Kamer. Sinds zijn benoeming op 1 april reist hij het land door om kennismakingsbezoeken af te leggen bij de lidorganisaties zoals de BPP. De Koepel heeft geen individuele leden, maar overkoepelt 82 aangesloten verenigingen. Ons bestuurslid Jaap van der Spek is vicevoorzitter van de Koepel. In totaal vertegenwoordigt de koepel de belangen van ruim drie miljoen gepensioneerden. Daarmee wordt meteen het grote belang van de Koepel aangegeven. Een belang dat nu ook door het kabinet en de politiek wordt onderkend, getuige het feit dat we "aan tafel" worden uitgenodigd voor gesprekken. En dan niet in de trant van "we hebben u gehoord, maar we doen er verder niets mee", maar om ook daadwerkelijk een partij mee te blazen in het hele pensioendebat.

Uit het betoog van Kerstens wordt één ding heel duidelijk: van de vakbeweging moeten we het niet hebben. "Die beschouwen het pensioenakkoord als hun kindje en daar

moet men vanaf blijven. Ze vinden dat het ze genoeg moeite heeft gekost om een pensioenakkoord voor elkaar te krijgen. Bovendien hebben de bonden in hun achterban ook te maken met meerdere generaties. Door de interne discussie die dit tot gevolg heeft, zijn de belangen van gepensioneerden aan de onderhandelingstafel al meer ondergeschikt. Helaas melden de bonden zelden, dat indexering en het loslaten van de huidige rekenrentemethodiek voor de berekening van de dekkingsgraad, ook voor de jongeren gunstig is voor de opbouw van hun pensioen. De framing dat indexeren ten koste gaat van jongeren klopt dus niet. Het is nog altijd zo, dat "as we speak" behoorlijk wat geld van de ouderen naar de jongeren gaat. Afgelopen jaren al meer dan 110 miljard euro. Voor de premieberekening mag namelijk wel een gedeelte van het rendement van de fondsen worden meegenomen om de premies betaalbaar te houden, terwijl dat voor de uitkeringen niet het geval is. Wat wij willen is dat, ook in de komende jaren als het pensioenakkoord nog niet van kracht is, het zogenaamde projectierendement al wordt gehanteerd voor de bepaling van de dekkingsgraad. Dat houdt namelijk in dat de rendementen van de fondsen (voor een deel) mogen worden meegenomen voor het bepalen van de

dekkingsgraad. Onze taak op dit moment, zowel naar de politiek als naar de vakorganisaties toe, is druk uitoefenen en nog eens druk uitoefenen om ze achter ons standpunt te krijgen."

Kerstens vond het voorstel van de PvdA om de dekkingsgraad tijdelijk kunstmatig te verlagen van 110 % naar 105% geen goede oplossing. "Daar hebben we niets aan. De meeste gepensioneerden zitten bij de grote pensioenfondsen en die komen voorlopig met de huidige berekeningsmethodiek zeker nog niet aan die 105% grens. Dit is een fopspeen, want geen oplossing voor de indexering van vele miljoenen gepensioneerden."

Duidelijk wordt dat er nog een lange weg te gaan is. Zó lang dat verschillenden van ons een indexatie van hun pensioen nooit meer mee zullen maken. En dat kan en mag niet!

Indexatie moet nú mogelijk worden

In gesprek met Bart van Kent, Tweede Kamerlid voor de SP

Door Roelof Jan Mulder

In nummer 3 van OP publiceerden we een artikel met de titel "De komende vier jaar nog op een houtje bijten?". Dat ging over de huidige stand van zaken rond het pensioenakkoord. En dan meer speciaal de kans dat we de komende vier jaar nog steeds geen indexatie van de pensioenen mogen verwachten en dat er eventueel zelfs kortingen dreigen.

In het artikel ook aandacht voor een initiatief wetsvoorstel van oud-kamerlid Corrie van Brenk, waarin voorgesteld wordt om de rekenrente tijdelijk te verhogen naar 2 %. Daarmee kan er geïndexeerd worden en hoeven gepensioneerden niet bang te zijn voor eventuele korting van hun pensioen. Zo'n verhoging kan gemakkelijk gerealiseerd worden, indien een gedeelte van de (goede) rendementen van de pensioenfondsen bij de berekening van de dekkingsgraad wordt mee genomen. Dat was dan ook de strekking van het wetsontwerp. Aan het eind van het artikel hebben we beloofd om het onderwerp van verschillende kanten te laten belichten door twee Tweede Kamerleden die sterk bij het pensioendossier betrokken zijn. Daartoe hebben we contact gezocht met Bart van Kent van de SP en Gijs van Dijk van de PvdA. Bart van Kent was bereid om aan ons verzoek te voldoen. Ook Gijs van Dijk wilde in eerste instantie meewerken. Na zijn toezegging heeft hij echter niet meer gereageerd op telefoontjes, apps en mails van onze kant. Zodoende hebben we zijn reactie dus niet mee kunnen nemen.

We hebben het voorstel met trots overgenomen

De komende vier jaar nog op een houtje bijten? "Als het aan ons ligt niet", zegt Bart van Kent als we hem spreken over het initiatief wetsvoorstel van Van Brenk. "Omdat 50PLUS dit zelf niet meer kan doen en Liane den Haan om

voor mij onbekende redenen het voorstel niet wil verdedigen, gaan wij dat doen. We hebben het voorstel met trots overgenomen en inmiddels formeel ingediend. Dan volgt eerst een schriftelijke ronde die al een groot aantal vragen van overige kamerleden heeft opgeleverd. Daar wordt een verslag van gemaakt dat weer naar alle kamerleden gaat. Het grote aantal vragen laat zien dat er wel degelijk belangstelling voor het onderwerp is. Ik zal de wet verdedigen in de plenaire vergadering en hoop dat het wetsontwerp snel geagendeerd wordt. Alles is natuurlijk ook weer onderdeel van het politieke spel. Zelfs nu tijdens de formatie. Zo worden de partijen in de Eerste Kamer benaderd die belangrijk zijn voor het verkrijgen van een meerderheid. Doel is om hen met mooie beloften achter het regeringsstandpunt te krijgen. Toch hoop ik dat een meerderheid in de Kamer het wetsontwerp ondersteunt en mee gaat in deze tijdelijke oplossing. Dit vanwege vanwege het totaal ontbreken van enig perspectief op indexering in de komende vier à vijf jaar."

Dekkingsgraad van 110 naar 105 % lost niks op

De vraag is toch of dit gaat gebeuren. Er is intussen duidelijk beweging aan het front van de dekkingsgraad. Staatssecretaris Wiersma lijkt bereid om een tijdelijke verlaging van de dekkingsgraad van 110% naar 105 % toe te staan indien fondsen "zich verbinden" aan het nieuwe stelsel. Je kunt dit zien als een soort chantage om het nieuwe stelsel geaccepteerd te krijgen. Van Kent: "Het was het voorstel van de PvdA dat door Wiersma is overgenomen. Maar de euforische berichtgeving in de media slaat in principe nergens op. Van de vier grote pensioenfondsen komen er drie

sowieso voorlopig niet aan die dekkingsgraad van 105%. Dus zit er voor de gepensioneerden bij die fondsen vooralsnog geen verhoging in. Dat gaat in totaal om ruim 70 % van de gepensioneerden die geen indexatie hoeven te verwachten. Maar dát zegt de PvdA en zeggen de vakorganisaties er niet bij. Pensioenfonds ABP zit met een dekkingsgraad van 105.1% net boven die limiet. Maar dan praten we over de *actuele* dekkingsgraad. In het voorstel gaat het om de beleidsdekkingsgraad, de dekkingsgraad gemiddeld genomen over de laatste twaalf maanden. En die ligt ook voor het ABP slechts op 100,3 %, dus beneden de limiet voor indexering.

Dat het grote pensioenfonds van de overheid echter een perspectief op indexering wordt geboden, zal zeker bij de beslissing hebben mee gespeeld. Maar het is geen oplossing voor het probleem, dat is namelijk de berekeningsmethodiek. Het is niet uit te leggen dat fondsen zich arm moeten rekenen op grond van het feit dat ze moeten werken met de zogenaamde risicovrije rekenrente. Die is op dit moment bijna 0 %, terwijl ze over enorme kapitalen beschikken. In de tijd dat er niet meer geïndexeerd mocht worden op grond van die regels, is het gezamenlijke kapitaal van de fondsen gestegen van ongeveer 600 miljard in 2008 tot bijna 2000 miljard nu. Meer dan verdriedubbeld! En dat allemaal vanwege de goede rendementen die de fondsen maakten en nog maken op hun aandelenpakketten en vaste activa.

Maar al die tijd kachelden de gepensioneerden er in Nederland op achteruit. Met nu meer dan 20%. En de prijzen stegen wel, hè. En de lonen van werkend Nederland ook. Gepensioneerden zijn over het algemeen niet zo actiebereid. Maar nu dreigt de maat toch echt vol te raken en zal die dekkingsgraad maatregel, dat doekje voor het bloeden, niet gaan werken."

Een oplossing voor een probleem dat niet bestaat

We praten nog een tijdje door over de hele pensioenproblematiek. Van Kent vindt het nieuwe pensioenakkoord een oplossing voor een probleem dat niet bestaat. "We hebben het beste pensioenstelsel ter wereld, met een paar aanpassingen kan het zo weer jaren mee. Een andere berekeningsmethodiek voor de dekkingsgraad en voor de pensioenpremie zou al een hele grote stap in de goede richting zijn. Wat mij betreft bestaat er een volstrekt ongefundeerde angst voor mindere resultaten in de toekomst. Die weerhoudt DNB en dus ook de minister (staatssecretaris) ervan om het rendement dat de fondsen maken op hun aandelenpakketten een grotere rol te laten spelen bij de berekening van de dekkingsgraad. Alsof de fondsen in de toekomst ineens geen rendement meer zouden behalen terwijl ze de afgelopen vijftig jaar gemiddeld zo'n 5 à 6% rendement scoorden. Ik moet overigens nog zien of het pensioenakkoord in de huidige vorm uiteindelijk de eindstreep haalt. Er zijn geluiden dat, als het systeem goed wordt doorgerekend op de financiële effecten, men tot de conclusie gaat komen dat het niet haalbaar is. Tot nu toe is dat niet echt gebeurd."

Je eigen teleurstelling creëren

Van Kent vindt ook dat iedere Nederlander moet kunnen deelnemen in het pensioensysteem. Ook ZZP'ers en jonge mensen die maar moeilijk een vaste baan kunnen vinden en telkens op tijdelijke contracten worden aangenomen. Daardoor kunnen ze niet

of pas veel later een pensioen opbouwen. Ook voor hen is de SP er." Van Kent vindt dat partijen in de Kamer hun ogen moeten openen. Het systeem gaat op deze manier niet werken en zal ook steeds minder op draagvlak binnen de maatschappij kunnen rekenen. "Ik vind het zoets als: met valse beloftes je eigen teleurstelling creëren. Of zoals een van mijn medestanders het verwoordde: we betalen teveel en we krijgen te weinig."

Reactie BPP bestuur

Door Cees Michielse

Het bestuur van de BPP heeft al bij de start van de pensioendiscussie, inmiddels meer dan tien jaar terug, aangegeven dat er vele redenen zijn om tot een grondige herziening van het stelsel te komen.

Op basis van de zekerheid die wordt verondersteld in het stelsel moet een rekenrente worden gehanteerd die geen recht doet aan het beleggingsbeleid en de beleggingsresultaten van de pensioenfondsen.

Feitelijk wordt deze conclusie in het pensioenakkoord gedeeld op hoofdlijnen, maar zitten er behoorlijke weeffouten in dat akkoord rondom de omzetting van de bestaande aanspraken naar een individueel aandeel in het vermogen.

De belangrijkste: de omzetting moet worden gebaseerd op basis van de huidige rekenrente, waarmee de fouten uit het verleden eigenlijk naar de toekomst toe verankerd worden in plaats van opgelost. Samenhangend daarmee wordt voor de meeste gepensioneerden ook de komende vier tot vijf jaar geen reëel uitzicht op indexatie geboden.

Ad hoc zou de praktische oplossing wellicht gevonden kunnen worden in

het voorstel dat nu door enkele politieke partijen wordt voorgesteld: verlaging van de beleidsdekkingsgraad van 110 naar 105 %. Maar structureel biedt dit geen oplossing voor de totaliteit van de noodzakelijke vernieuwingen in het stelsel.

Het BPP bestuur pleit al jaren voor een oplossing die meer recht zou doen aan de specifieke situatie van de diverse fondsen. Hanteer voor de transitie en de overgangsjaren een rekenrente die ook nu al wordt gehanteerd bij de premieberekening. Die kan per fonds verschillend zijn, maar ligt veelal tussen de 1,25 en 2%. En ja, koppel dat dan wel aan de bereidheid uiteindelijk over te stappen op het geheel van de vernieuwde regelgeving - een eis vanuit de politiek die alleszins begrijpelijk is.

We horen ook wel het pleidooi dat we rustig zouden moeten wachten op de daadwerkelijke invoering en tot die tijd (bijna) alles bij het oude moeten laten. Dat is voor ons onaanvaardbaar. Dat tijdstip ligt zo ver weg en doet de gemiste indexatie zo ver oplopen, dat velen van de oudere gepensioneerden daar totaal geen baat bij zullen hebben.

Fopspeen voor gepensioneerden

Door Jaap van der Spek

Krantenkoppen riepen luidkeels dat het indexeren voor miljoenen gepensioneerden dichterbij was gekomen. Mooi niet! Kamer en kabinet hebben ons een fopspeen voorgelaten.

Het kabinet heeft de Tweede Kamer op voorstel van Gijs van Dijk van de PvdA toegezegd, dat in 2022 geïndexeerd kan worden als de dekkingsgraad boven de 105% komt. Dit onder de voorwaarde dat na de indexatie de dekkingsgraad niet onder die 105% mag zakken. In de praktijk zal de dekkingsgraad dus minimaal 107% moeten zijn. Dat zou dan ook gaan gelden voor de jaren tot 2027, het jaar waarin het nieuwe pensioenstelsel wordt ingevoerd. En alleen voor de pensioenfondsen die de stap naar het nieuwe stelsel beloven te gaan zetten.

70% komt niet in aanmerking voor indexering

Naar schatting zo'n 70% van de gepensioneerden en deelnemers zal niet voor indexering in aanmerking komen. Het gaat om de grootste pensioenfondsen als ABP, PFZW, PMT en PME, maar ook om kleinere fondsen. Ook vanaf 2023 is er geen kans op indexering. Niet alleen omdat naar verwachting de rente voorlopig niet substantieel zal stijgen, maar ook omdat de pensioenfondsen de komende jaren de zogenaamde UFR (verwachting langdurige renteontwikkeling) moeten invoeren. Deze UFR gaat nog eens een verlaging van 6% van de dekkingsgraad betekenen. Met andere woorden: na twaalf jaar zonder indexatie zullen de gepensioneerden bij een gemiddelde levensverwachting van 83 jaar, overlijden zonder ook maar één keer geïndexeerd te zijn geweest. Het is verbazingwekkend dat de sociale partners en de Tweede Kamer dit

allemaal niet gesignaleerd hebben en de toezegging van de staatssecretaris niet hebben gekwalificeerd als totaal onvoldoende.

Oorzaak

De oorzaak is het handhaven van de zogenaamde risicovrije rente tot de invoering van het nieuwe pensioenstelsel in 2027. Deze fout hebben de gezamenlijke seniorenorganisaties al ruim een half jaar geleden in discussie gebracht bij de sociale partners. We hebben bot gevangen, omdat er toen al volop werd nagedacht over het verlagen naar de 105% dekkingsgraad. Het plan van de PvdA was dus helemaal niet nieuw, maar bedoeld om goede sier te maken bij het publiek.

De seniorenorganisaties (met name de Koepel Gepensioneerden) hebben voorgesteld om ook in de komende jaren al gebruik te maken van het projectie/prognose rendement in plaats van de risicovrije rente. Het projectierendement wordt nu al gebruikt bij het vaststellen van de premie met het oog op het mogelijk te halen pensioen (ambitie). Er is er nog een oplossing. Straks hoeven de pensioenfondsen geen buffers meer aan te houden, behalve een Solidariteitsfonds. Dat betekent dat ook nu al de buffereis kan vervallen. Dan zou boven een dekkingsgraad van 100% kunnen worden geïndexeerd. Als je het dan toch serieus meent met de toezegging indexering dichterbij te brengen en je wilt niet van de risicovrije rente afstappen, dan is ook deze mogelijkheid aanwezig. Geen pensioenfondsbestuur zal kunnen zeggen dat daardoor de kas te leeg raakt.

Ten koste van de jongeren? Onzin!

"Indexeren en niet korten gaat ten koste van de jongeren" is de redenering die

vaak wordt aangevoerd. "En als die naar de rechter stappen", aldus minister Koolmees, "dan hebben we een probleem". Is dat echt te verwachten? Niet korten maar indexeren zal ook de jongere en middengroep deelnemers een betere pensioenopbouw bezorgen. Het is dus ook in hun belang. Daarnaast heeft niemand het erover dat vanwege de te lage premie de laatste jaren meer dan 110 miljard euro naar de jongeren is gevloeid vanwege het betaalbaar houden van de premie. Het is dus al jarenlang ten koste gegaan van de gepensioneerden die het in hun resterende leven ook nooit meer kunnen inhalen.

Als de gepensioneerden en oudere werknemers voorstellen om een deel te compenseren via indexering, dan gaat er iets minder naar de jongeren. Maar nog steeds blijft er dan geld van oud naar jong vloeien. Alleen iets minder dan daarvoor. We moeten eens ophouden met de framing jong/oud. Alle generaties hebben baat bij indexerendement.

Bang voor een juridische procedure

Eén ding is zeker. Als er al angst bestaat voor een juridische procedure van jongeren, dan zou die er zeker moeten zijn voor die van seniorenorganisaties. Ze zijn op dit moment nog niet zo ver, omdat de overheid nog definitieve beslissingen moet nemen, maar er ligt volop materiaal op de plank. Voorlopig zullen ze via een scala aan acties proberen de besluitvorming in de Tweede en Eerste Kamer te beïnvloeden, maar als ook daar genoeg wordt genomen met fopspenen? Het zou alle partijen sieren als ze de senioren serieus zouden nemen. Alleen als de seniorenorganisaties kunnen instemmen, zal er sprake kunnen zijn van het voor een nieuw pensioenstelsel zo noodzakelijke draagvlak. Instemmen met fopspenen gaat niet gebeuren.

De man achter onze beleggingen

In gesprek met Jan Willem van Oostveen van PFZW

Door Jaap van der Spek

Via de werkgever hebben we tijdens ons werkzame leven pensioenpremie afgedragen. We verwachtten dat we daarmee voldoende geld hebben gespaard om na de datum van pensionering financieel ongeveer door te kunnen leven zoals daarvoor het geval was. Het premiegeld is bij elkaar opgeteld onvoldoende om dat mogelijk te maken, dus moet het pensioenfonds met dat geld aan de slag gaan. Om er 4 x zoveel geld van te maken, want alleen dan kan de ambitie van een voldoende pensioen worden waargemaakt. Het geld moet op een verstandige manier worden belegd. Namens het bestuur is er iemand die daar goed op let. Dat is Jan Willem van Oostveen. Met hem hebben we een interview over zijn werk en de voetangels en klemmen.

De 60-jarige, in Rotterdam geboren, Van Oostveen ziet er nog jong uit, met een in de coronatijd wat wilder geworden haardos. Toen hij bij de voorloper van pensioenfondsen PFZW ging werken (PGGM), had hij nooit gedacht dat het toen relatief rustige werk zou veranderen en dat gebeurde wel. Hij is dus maar gebleven. "Het werk verveelt nooit en blijft een fantastische uitdaging voor mij."

PFZW en beleggingen

Van Oostveen: "Een van de belangrijkste aspecten van het beleggingsbeleid is het spreiden van risico's. Het bestuur stelt, op ons advies, criteria vast, waaronder bijvoorbeeld, dat het niet alleen gaat om de grootte van de portefeuille, maar ook een verspreiding over verschillende beleggingscategorieën. En zelfs binnen die categorieën is spreiding aan de orde. In totaal heeft PFZW wel 5.000 verschillende beleggingen. We proberen rendement en risico zo optimaal mogelijk in balans te hebben. Het is allemaal ingewikkeld. Daar komt

Jan Willem van Oostveen

bij dat er al jaren, maar zeker ook vandaag de dag, aspecten bijkomen, zoals bijvoorbeeld het duurzaam en verantwoord beleggen. Het doel is om voor de deelnemers uiteindelijk een goed pensioen te realiseren. Maar wel op maatschappelijk verantwoorde wijze. Het gaat het om een pensioenvoorziening over heel veel jaren. Dan moet ook de wereld waarin de pensioenen worden uitgekeerd nog steeds goed leefbaar zijn."

De verantwoordelijkheid voor het beleggingsbeleid ligt bij het bestuur van PFZW, die daarover verantwoording aflegt aan de Pensioenraad, waarin de BPP ook een vertegenwoordiger heeft. Een bestuurlijke commissie ondersteunt en adviseert het bestuur, maar kan ook binnen grenzen zelfstandig besluiten nemen. Het bestuursbureau (met als

spin in dat web Van Oostveen) en uitvoeringsorganisatie PGGM staan deze commissie bij.

Een duurzame, leefbare wereld

Van Oostveen: "Door de sturende kracht van geld inzetten kan PFZW een bijdrage leveren aan een meer duurzame wereld. Het verankeren van duurzaamheid draagt bij aan stabielere en naar verwachting ook houdbare beleggingsresultaten. Het gaat om rendementen van de toekomst."

Hoe doet PFZW dat dan? In de praktijk zet PFZW zich in als een betrokken aandeelhouder en toetst de activiteiten aan allerlei externe criteria. Is het milieutechnisch, sociaal en bestuurlijk verantwoord? Volgens Van Oostveen haalt PFZW alle potentiële beleggingen door een zeef. "Er zijn producten waarin

we niet beleggen, zoals kolen, teerzand, tabak en controversiële wapens. Verder richten we ons op beleggingen in ondernemingen die passen bij de duurzaamheidsdoelstellingen van de VN, de Sustainable Development Goals. Het doel van PFZW is om in 2025 met 20% van de beleggingsportefeuille een bijdrage te leveren aan deze doelstellingen. Ook kijken we naar een CO2-reductie van 30% tot 2025. Dat nadat we al 53% reductie hebben gerealiseerd voor 2020."

Dilemma's

Hoe kun je doelstellingen het beste bereiken? Is dat bijvoorbeeld door eruit te stappen, met als gevolg dat anderen de beleggingen overnemen en je geen invloed meer kunt uitoefenen? Of is dat door als aandeelhouder forse gesprekken aan te gaan? Daarmee heb je al een behoorlijk dilemma te pakken. PFZW heeft sinds 2019 geen beleggingen meer in grondstoffen, maar houdt brandstoffen als olie en gas nog aan, omdat dit de mogelijkheid geeft een betere bijdrage aan de energietransitie te bewerkstelligen. "We hebben bijvoorbeeld in 2020 positief gestemd voor de aandeelhoudersresolutie bij Shell (van Follow This)." Van Oostveen: "Het aandeel fossiele brandstoffen is overigens in onze beleggingsportefeuille maar klein, slechts 1,6%. De totale beleggingen in klimaatoplossingen is daarentegen gegroeid."

"Het lastige is ook dat PFZW rendement moet maken in een wereld waarin veel kapitaal aanwezig is. Aantrekkelijke projecten hebben voldoende aanbod van clubs die er geld in willen steken. De vraag is dan hoe je daar verantwoord tussen kunt komen. PFZW is zelf geen projectontwikkelaar, maar steekt geld in projecten van anderen. Er moeten wel genoeg goede projecten zijn. En... niet alle projecten zijn rendabel." Van Oostveen wil nog kwijt dat het onderwerp duurzaamheid wel vele mooie woorden kent, maar nog zo weinig daden. Als Rotterdammer (geen

woorden maar daden) vindt hij dat moeilijk: "Weliswaar heeft PFZW veel geïnvesteerd in duurzame energie, zoals windmolens, zonnepanelen en stadsverwarming met restwarmte, maar de energietransitie gaat te langzaam. Als ik dan een worsteling mag aangeven, dan is het dat er zo weinig concrete projecten zijn waarin PFZW kan investeren."

Gezakt naar de 5de plaats

PFZW heeft wat duurzaamheid betreft elf jaar lang boven aan de lijst gestaan van pensioenfondsen, maar is nu gezakt naar de vijfde plaats. Van Oostveen: "Bij het beoordelen van de scores blijkt dat we het qua beleid en uitvoering nog steeds goed doen, maar de scores op verantwoording en communicatie vallen lager uit dan bij anderen. PFZW is niet slechter geworden, maar anderen hebben ons in duurzaamheid ingehaald en scoren vooral beter op communicatie. Het is logisch dat we ons best gaan doen om weer hoger op de lijst te komen. Niet omdat de plaats op de lijst het belangrijkste is, maar wel omdat er goede prikkels vanuit gaan om nog beter ons best te doen. Zoals gezegd, we hopen echt dat er veel projecten komen waarin we onze eieren kwijt kunnen. In onze infrastructuur portefeuille (we hebben bijvoorbeeld geïnvesteerd in snelwegen en de renovatie van de Afsluitdijk) is voor ruim € 1 miljard belegd in zonne- en windenergie. We gaan ook meer investeren in woningbouw, vooral nieuwbouw. Met nadruk wil ik wel melden dat we daarin geen speculant zijn."

Nieuw pensioenstelsel

De keuze voor het nieuwe, op premie gebaseerde, sociale pensioencontract, wordt gedaan door de sociale partners. In dat nieuwe contract is sprake van beschermingsrendementen en overrendementen. Ouderen gaan meer van de beschermingsrendementen krijgen (om schokken op te kunnen vangen) en jongeren krijgen meer van het overrendement (kunnen meer risico dragen). Hoe dat gaat uitpakken hangt

ook af van de (gemeten) risicohouding van de verschillende leeftijdscategorieën. Dat heeft invloed op de al dan niet voorzichtigere manier van beleggen. Van Oostveen zegt er klaar voor te zijn: "Welke keuzes er ook gemaakt gaan worden, voorlopig zal het zeker niet saai worden."

CV

Jan Willem van Oostveen studeerde economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam met als specialisatie Beleggingen & Financieringen. Daarna was hij bij PGGM betrokken bij vermogensbeheer. In 2008, bij de splitsing in de grote uitvoeringsorganisatie PGGM en het veel kleinere bestuursbureau van PFZW, is Van Oostveen aan het werk gegaan bij PFZW. Heel veel werk wordt echter uitbesteed aan PGGM. Daarom spreken ingeleende PGGM medewerkers in allerlei (klant-)contacten ook namens PFZW.

Houdbare zorg in de toekomst

Door Eric van Eck

Al meerdere malen is in dit blad betoogd dat de kosten van de gezondheidszorg de pan uitrijzen en dat dit op de langere termijn zal leiden tot een onhoudbare situatie. Na het RIVM en het CBS en nog anderen, heeft nu ook de WRR (Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid) in september 2021 een rapport geproduceerd, getiteld *Kiezen voor Houdbare Zorg*, waarin dit probleem wordt onderkend en geanalyseerd. De WRR komt tot de conclusie dat de groei van de zorgkosten op termijn andere maatschappelijk relevante onderwerpen als onderwijs, woningbouw en milieu gaat belemmeren. Reden om te onderzoeken hoe de kostengroei gestopt kan worden.

Om de groei van de zorgkosten te begrenzen moeten we volgens de WRR beter gaan kiezen waar onze prioriteiten in de zorg liggen. Alleen op die manier houden we de financiële, personele en maatschappelijke houdbaarheid op de lange termijn op peil en in balans.

Het rapport is in één ding heel duidelijk: het maken van keuzes in de zorg is allereerst een taak van de politiek en pas daarna van zorgverleners en betrokkenen.

Dubbele vergrijzing

De bevolking groeit en er komen steeds meer en steeds oudere ouderen (dubbele vergrijzing). Met name in de laatste levensfase doen we een beroep op de zorg en dus stijgen de zorgkosten. Het vergroten van de technische mogelijkheden versterkt die stijging nog. Erger is dat de zorgkosten harder stijgen dan ons Nationaal Inkomen. Dat houdt je maar beperkt vol.

Mensenwerk

Omdat zorg vooral mensenwerk is, stijgt de behoefte aan zorgpersoneel

mee met de omvang van de zorg. Een timmerman met een zaagmachine is veel productiever dan een timmerman met een handzaag. De toename van de arbeidsproductiviteit door mechanisering en automatisering is in de zorg veel kleiner en in de ouderenzorg en GGZ vrijwel nul. Gegeven de toenemende zorgvraag (en de stagnerende groei van de beroepsbevolking) zou, onder redelijke aannames, over veertig jaar één op de drie werknemers in de zorg moeten werken. Dat is nu één op de zeven. Als de arbeidsvoorwaarden in de zorg (financieel, fiscaal en organisatorisch) blijven zoals ze zijn, lopen de mensen minstens zo hard weg als dat ze geworven kunnen worden. De benodigde groei van het zorgpersoneel wordt dus een probleem. En zelfs als we de nodige mensen kunnen vinden, verschuift dat de problemen alleen maar naar andere sectoren van de samenleving. Ons land vergrijsst en er komen relatief steeds minder werkenden.

Maatschappelijk draagvlak

De meeste Nederlanders vinden hun gezondheid het allerbelangrijkste. Vroeg of laat krijgen we echter allemaal gezondheidsproblemen en we rekenen erop dat de nodige zorg dan beschikbaar is. Die zorg wordt steeds duurder en de kosten van de steeds duurdere zorg moeten worden opgebracht door steeds minder werkenden. Dat gaat onvermijdelijk wringen. Nu al wordt de vraag gesteld of mensen die minder gezond leven wel dezelfde rechten hebben op zorg als iedereen. Dat het in veel gevallen heel lastig is om de relatie tussen ziekte en levensstijl te leggen, zal de publieke opinie niet afremmen. Het gonst nu al op de sociale media. De WRR constateert dat het maatschappelijk draagvlak onder de zorg verdwijnt.

Een tweede vraag die ook de WRR stelt is of de eigen bijdragen, die in Nederland de laagste zijn binnen Europa, op de bestaande manier kunnen worden gehandhaafd. Een inkomens- en vermogensafhankelijke bijdrage zou volgens de WRR overwogen moeten worden. Concreet wordt het scheiden van wonen en zorg genoemd. Dat betekent dat iemand die opgenomen is onder de Wet Langdurige Zorg, apart betaalt voor huisvesting en voeding bovenop de verzekerde kosten van de zorg.

Huidige oplossingen onvoldoende

In de afgelopen jaren is er door de overheid veel nadruk gelegd op het verbeteren van de doelmatigheid in de zorg. Meer zorg voor minder geld. Er is op dat terrein nog veel te winnen door minder administratieve lasten, betere samenwerking tussen specialismen bij co-morbiditeit (met name van ouderen) en het verminderen van het aantal academische en top-klinische ziekenhuizen. Maar ook dat is eindig. We hebben al gezien hoe een efficiënte IC-organisatie vastloopt als de zorg door COVID ineens van karakter verandert.

Volgens de laatste kabinetten zou de rol van de informele zorg groter moeten worden. In de participatiesamenleving zou liefdevolle

mantelzorg de kwaliteit van zorg kunnen handhaven en de kosten kunnen drukken. Wensdenken, zo bleek uit onderzoek door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het Centraal Planbureau (CPB). In verschillende rapporten hebben zij laten zien dat de grenzen aan de mogelijkheden van de informele zorg meer dan bereikt zijn. Niettemin geeft ook de WRR aan dat zelfredzaamheid en mantelzorg de gaten zouden moeten dichten, die vallen als de zorg in zijn huidige vorm onbetaalbaar wordt. Maar ook de mantelzorg moet deels geleverd worden door de steeds kleiner wordende groep werkenden en is dus een schijnoplossing.

Politieke keuzes noodzakelijk

Om het maatschappelijk draagvlak voor de zorg te garanderen moet de politiek keuzes maken die gericht zijn op de lange termijn. Ter informatie van onze politici: dat is ver voorbij de volgende verkiezingen! Een belangrijke oproep van de WRR is om 'bestuurlijke drukte' te vermijden. Een parallel met de Deltawerken is op zijn plaats. In 1953 werd pijnlijk duidelijk dat Nederland een probleem had met de waterveiligheid en in 1987 werd het project afgesloten met de Philipsdam. Daartussen was er in de Kamer weinig gemor dat het niet opschoot. Zo moet het dus.

De te maken keuzes beslaan allereerst het pakket van de te leveren zorg. Ook serieus werk maken van het uitroeien van medisch handelen dat niets toevoegt helpt. Volgens de WRR dienen meetbare doelstellingen vastgelegd te worden en systematisch gegevens verzameld te worden door één daartoe in te stellen instituut, waarvan de financiering gewaarborgd is. Voor de ziekenhuiszorg was er het programma 'zinnige zorg', nu 'passende zorg'. Dat heeft bijvoorbeeld geleid tot het terugdringen van het aantal tonsillectomieën met 40%, maar is voor de rest gestrand in de vrijblijvendheid. Niet alleen een nieuw medicijn, maar al het medisch handelen moet getoetst worden op kosteneffectiviteit. Ook in de

GGZ en de langdurige zorg. De politiek zal eindelijk een antwoord moeten durven geven op de vraag wat we met elkaar over hebben voor een extra gewonnen levensjaar.

Ten tweede moet inhoud gegeven worden aan preventie. De WRR noemt belastingen op alcohol, tabak, suiker, vet, groente en fruit. Die brengen geld op en kosten niks. Ten derde fiscale maatregelen om personeel te werven en te behouden. Ook moet de politiek de zorg durven dwingen zich aan de richtlijnen te houden.

De WRR pleit voor een uitgebreide communicatie en burger-platforms om het maatschappelijk draagvlak van al die maatregelen te verstevigen.

Marktwerking op de schop

Waar het beleid zich tot nu toe vooral richtte op verbetering van de doelmatigheid, pleit de WRR voor beleid dat zich bezig houdt met keuzes over *welke* zorg en *hoeveel* er wordt geboden. En wat dat dan mag kosten. Op dit moment heeft de politiek betrekkelijk weinig zeggenschap over de financiën van de zorg. Het grootste deel van de onderhandelingen over het geld speelt zich af tussen zorgaanbieders en verzekeraars/zorgkantoren. De WRR stelt terecht dat de politiek niet verantwoordelijk kan worden gemaakt zonder zeggenschap over het geld. De 'gereguleerde marktwerking', die in 2006 is ingevoerd,

zal dus ook op de schop moeten. Of dit gaat werken is twijfelachtig.

De organisaties van verzekeraars, medische beroepsgroepen en ook patiënten zijn machtig en niet gebaat bij veranderingen. Bij de bespreking van de gezondheidszorg-begroting in het parlement wordt elk jaar gevraagd om méér geld. Zelfs ombuigingen en verschuivingen worden als bezuiniging aangemerkt en daarvoor wil geen enkele politicus verantwoordelijk zijn. Dat kost namelijk stemmen.

Conclusies

De WRR heeft een gedegen analyse gepubliceerd van de oorzaken en mechanismen van de groei van de zorgkosten. De zorgkosten vormen een veelkoppig monster en die koppen kun je niet één voor één afhakken. De aanbeveling dat de politiek de regie naar zich toe moet trekken deel ik ten volle. Het uitsteken van de nek op de vereiste manier is voor politici echter gegarandeerde zelfmoord. Ik zie de burgerfora, die gemakkelijk gedomineerd gaan worden door belangenbehartigers, dat probleem niet voor ze oplossen. Als we ooit een nieuw kabinet krijgen heeft dat er een opdracht bij, naast de crises in klimaat, woningbouw en onderwijs. En dan te bedenken dat het Haagse gezegde luidt dat een kabinet één crisis aankan.

Digitale terreur

Door Roelof Jan Mulder

Het begon allemaal met de eerste mail van ICS Cards. "U heeft een of meer cards van International Card Services (ICS). Om uw cards te kunnen blijven gebruiken, is het nodig dat u zich online identificeert vóór 2 juli 2021."

In eerste instantie dacht ik aan phishing. Dus mijn bankgegevens zomaar online ter beschikking stellen? Ik denk er niet over! Mail verwijderd. En dat een paar keer achter elkaar. Toen kreeg ik brieven. Dat het toch wel erg noodzakelijk was dat ik mijzelf kon identificeren. Moest ik allerlei gegevens online verstrekken en foto's van mijzelf en mijn identiteitskaart (paspoort of rijbewijs, voor én achterzijde!) online door geven. "Hoe moet ik dat in vredesnaam doen?" vroeg ik mij af, digibeet die ik ben. "No way", besloot ik vervolgens. Veel te ingewikkeld. Maar toen begon de dreiging. Ze zouden mijn card gaan blokkeren als ik nou niet als de bliksem het identificatieproces in zou gaan.

Klanten wegjagen vanwege een identificatieprocedure?

Gebeld met de Card Service. Of dit nu allemaal noodzakelijk was en welke idioot dat eigenlijk bedacht had. Nou niet de card organisatie natuurlijk. Maar een stel overijverige ambtenaren bij een van de ministeries in Den Haag, van de afdeling fraudebestrijding. Bij de ICS waren ze er ook niet blij mee, zei het meelevend telefoonpersoon. Of dat dan niet gewoon per post kon, vroeg ik. Nee, kon niet, moest digitaal. Teleurgesteld opgehangen. Besloten om het grote blokkeren maar af te wachten. "Dat gaan ze toch niet doen", dacht ik nog. "Je gaat toch geen klanten wegjagen om zo'n identificatieprocedure?" Wel dus, want een maand later viel de vreselijke brief in de bus. Kaart geblokkeerd! Wat nu? We gaan volgend jaar naar Italië, vakantie al besproken en voor een deel betaald. Daar hebben we die kaart nodig. Dus opnieuw gebeld. Of ze de

blokkade niet konden terugdraaien als ik mij alsnog in het identificatieproces zou storten. Kon niet, moest een nieuwe kaart aanvragen.

De QR-code ramp

Intussen was Nederland in rep en roer geraakt over de coronacheck. Een QR-code op je telefoon of afgedrukt op papier, die je alleen kreeg als je gevaccineerd was. Nu waren mijn vrouw en ik beide al een paar maanden voorzien van de eerste en de tweede vaccinatie. Bovendien hadden wij beiden (een lichtere vorm van) corona gehad, dus zo'n QR-code zou voor ons een fluitje van een cent zijn. Gewoon even de app downloaden en klaar is Kees. Dat hadden we gedacht! De praktijk was wel even anders. Het begon al met het downloaden. De app was in mijn appstore nergens te vinden. In die van mijn vrouw nog wel, maar het verkrijgen van de zo noodzakelijke QR-code was een heel ander verhaal. Op internet circuleert een stappenplan waarin in vijf "eenvoudige" stappen wordt uitgelegd hoe je de QR code op je telefoon krijgt. Bij mijn echtgenote lukte dat van geen kanten.

Dus zij de GGD gebeld. "Nee mevrouw, daar kunnen we u niet bij helpen", was de welwillende en positieve reactie. Behoorlijk ontstemd, om geen andere terminologie te gebruiken, uiteindelijk naar de vaccinatielocatie in de Brabant Hallen in Den Bosch gestapt. Een van de medewerkers aangeklampt. "Nee mevrouw, daarmee kunnen we u niet helpen, dat mogen we niet om privacyredenen." Toen werd mijn vrouw echt kwaad. "Weet u wat mijnheer, ik blijf hier staan en u ook, net zo lang tot die code op mijn telefoon staat. Ik ga niet eerder weg!!" Hier en daar werd al door priklocatie bezoekers haar richting op gekeken, benieuwd naar het vervolg van de discussie. Gelukkig kwam er net een prikmeisje langs, terug van haar pauze, hoorde het een en ander aan en

zei: "Komt u maar hoor mevrouw, dan maken we dat even in orde," en zo geschiedde. Binnen vijf minuten was het gebeurd. Hulde! Nu ik nog.

En dat was andere koek. Het downloaden van de Corona App lukte niet. Tot ik erachter kwam dat mijn telefoon met de Android 5 versie (wat dat ook betekenen moge) niet geschikt was voor de QR-code. Te oud. Nou moest ik gelukkig toch een nieuwe hebben, maar het idee dat je die voor een paar honderd euro aan moet schaffen, alleen voor een QR-code, belachelijk! Wel gedaan, mooie telefoon trouwens. Maar nu bleek mijn DigiD, die gebruik je natuurlijk dagelijks nietwaar, niet geactiveerd. Weer ingewikkelde procedure volgen. Gelukt! Ja, toen was met behulp van de vijf stappen een en ander binnen een paar uur geregeld. Maar wát een ellende!

Eindelijk, een nieuwe card (kaart)

Nu de aanvraag voor een nieuwe creditkaart nog. Dat zou natuurlijk zo gepiept zijn. Tenslotte was ik al minsten twintig jaar lid, dus mijn gegevens waren natuurlijk opgeslagen en beschikbaar. Dus ik maakte mij geen zorgen. Maar dat zat even anders. De hele procedure moest opnieuw. Weer mijn inkomensgegevens doorgeven, foto van de pensioenbrief en het AOW gebeuren. Digitaal natuurlijk. En vanzelfsprekend moest ook die vermaledijde identificatieprocedure doorlopen worden. Gelukkig ging een en ander met de nieuwe telefoon voorspoedig, zodat na twee weken de nieuwe kaart eindelijk in de bus viel. Alleen..... ik ben de pincode vergeten. Toch maar even de creditkaart organisatie bellen!

Feestelijke Limoen Madeleine cakejes

Het is een klein cakeje in de vorm van een schelp en komt uit Lotharingen (Frankrijk). Lekker na het kerstdiner. Feestelijk opmaken met chocolade kerststerren en/of lemon curd ertussen. Tot slot rijkelijk bestrooien met poedersuiker om toch een beetje het witte kerstgevoel te krijgen.

Bereiding

Oven voorverwarmen op 200 graden

Doe de eieren met 3 eetlepels suiker, de limoensnippers en een snufje zout in een kom en klop deze licht en enigszins schuimig. Zeef de bloem erover en meng deze er losjes door. Spatel de boter en het limoensap er luchtig doorheen. Vet een Madeleine vorm (of een klein muffin- of cakevormpje) in en schep in elke opening een theelepel beslag. Bak de Madeleines in 5-7 minuten goudbruin. Laat afkoelen op een rooster. Je kunt ze ook doorsnijden, met lemon curd bestrijken en ze dan weer op elkaar zetten. Heel gezellig om ze bijvoorbeeld met de kleinkinderen te maken.

Ingrediënten:

Madeleine bakblik (voor 12 stuks)

2 eieren – 3 eetlepels fijne witte suiker –
1 limoen – 0,5 theelepel fijn gehakte
limoenschil – 60 gr. bloem – 50 gr.
gesmolten boter – pakje vanille suiker –
1 theelepel citroensap – klein snufje
zout – beetje boter voor het invetten –
(eventueel) lemon curd – poedersuiker
om er overheen te strooien

Buon Appetito
Buon Natale
Ciao Audrey
audrey.mp@hotmail.com

Eenzaamheid

Door Pierre Thijssen

"Een aantal maanden geleden stond ik voor een kruising. In die maanden heb ik mij heel erg eenzaam gevoeld. Ik was omringd door heel veel mensen, maar op die kruising stond ik er alleen voor. Ik bleef lachen en vooral sterk. Niemand herkende de eenzaamheid die ik voelde. Het leven zit soms vol contrasten. Op een dag zoals vandaag, voel ik me niet alleen of eenzaam, maar completer als mens, geïnspireerd en vol met levenslust."

Sunhail Gomez, Paramaribo

Sociale relaties met andere mensen, zoals familieleden, vrienden en kennissen, zijn belangrijke 'hulpbronnen' in het dagelijks leven. Ze vormen het 'sociale fundament' van elk mens en dragen bij aan het gevoel van een zinvol leven. Een sterk sociaal netwerk kan ook een goede buffer zijn om je – bijvoorbeeld op latere leeftijd – niet eenzaam te gaan voelen.

Als u zich vaak alleen voelt, dan is dat niet prettig. Het kan helpen om bestaande contacten aan te halen of mee te doen aan activiteiten. U kunt ook op zoek gaan naar een luisterend oor bij organisaties die eenzaamheid tegengaan. Iedereen voelt zich wel eens eenzaam of alleen. Dat kan komen doordat u mensen in uw omgeving mist. Maar u kunt zich ook eenzaam voelen als u mensen om u heen heeft. Eenzaamheid is vooral een gevoel. Iemand ervaart leegte en verdriet en voelt zich niet verbonden met andere mensen. Voelt u zich eenzaam omdat u weinig sociale contacten heeft? Dit heet ook wel sociale eenzaamheid. Om uw eenzaamheid te doorbreken kunt u proberen om nieuwe contacten te leggen en mee te doen aan activiteiten.

Komt u genoeg mensen tegen, maar voelt u zich toch eenzaam? Dan heet dit ook wel emotionele eenzaamheid. U mist een bepaalde emotionele band, waar u wel behoefte aan heeft. Misschien kunt u kijken hoe u uw bestaande contacten goed kunt onderhouden en verdiepen. Misschien woont er bij u in de straat wel iemand die zich eenzaam voelt. Vermoedt u dat die man of vrouw van een paar deuren verderop geen sociale contacten heeft? Bel eens aan en nodig hem of haar uit

voor een kopje koffie. Zulke kleine dingen kunnen voor iemand al een enorm steuntje in de rug zijn. Iedereen kan iets doen tegen eenzaamheid bij anderen.

Het doel van de campagne 'EEN tegen eenzaamheid' is de trend van eenzaamheid onder ouderen eerder te signaleren en te doorbreken. Dit gebeurt met zowel een landelijke coalitie als in elke gemeente een lokale coalitie. Lokale coalities zijn dus een spil in de aanpak van de eenzaamheid. Gemeenten zijn op grond van de WMO 2015 primair verantwoordelijk voor het vormgeven van een aanpak tegen eenzaamheid. Zij kunnen als regisseur een lokale coalitie vormen tegen eenzaamheid samen met bedrijven, ondernemers, burgers en maatschappelijke organisaties. Vanuit het Rijk is er ondersteuning van gemeentes bij zowel coalitievorming als specifieke vragen waar lokale coalities tegenaan kunnen lopen.

Afgelopen december tekenden negen gemeenten voor een regionale aanpak tegen eenzaamheid tijdens een ludieke estafette door Zuid-Limburg. Ik sprak hierover met wethouder Jeanette Quadvlieg-van Dam van de gemeente Beekdaelen. Wethouder Jeannette Quadvlieg: "Maar liefst 44 % van de volwassenen in Beekdaelen geeft aan wel eens eenzaam te zijn. En 12 % geeft aan ernstig eenzaam te zijn. Het gaat dan over volwassenen van alle leeftijden, dus zeker niet alleen om oudere mensen, zoals vaak gedacht wordt. Want ook bij kinderen en jongeren tot 18 jaar komt eenzaamheid voor."

Het thema 'eenzaamheid' staat al jaren hoog op de agenda van de gemeente. Er zijn al veel initiatieven ontplooid om eenzaamheid te bestrijden en te voorkomen. "En dat blijven we doen. Samen met onze inwoners (jong en oud), welzijnsinstellingen en organisaties als de KBO", aldus wethouder Quadvlieg. "Maar bijvoorbeeld ook door tijdens de Week tegen Eenzaamheid extra aandacht ervoor te hebben en inwoners bewust te maken van het probleem en wat eenzaamheid met mensen doet. Want uiteindelijk kan iedereen een verschil maken voor iemand die zich eenzaam voelt. Ga eens kaarten met opa, drink een kopje koffie met een kennis of laat samen met de buurvrouw de hond uit. Kijk een beetje naar elkaar om. Een klein gebaar maakt vaak al een groot verschil!"

Wethouder Jeanette Quadvlieg-van Dam

Kerstmis, een overdenking

Door Joop Blom (82)

Kerstmis is een tijd van genieten samen, maar ook om stil te staan bij ons leven en het leven om ons heen in het afgelopen jaar. Dat was een bijzonder jaar met lockdowns, mondkapjes, 1,5 meter afstand houden en reisproblemen. Wij werden met onze neus op het feit gedrukt dat niet wijzelf, maar de natuur over ons de baas kan zijn. Want ook deze pandemie (zoals de vele pandemieën, bijvoorbeeld de pest en nog steeds de griep, die de wereld in de afgelopen eeuwen hebben geteisterd) is in de natuur ontstaan. Wij hebben geleerd om de natuur op dit terrein enigszins te temmen met vaccinaties, maar tegenhouden lukt niet. De natuur gaat haar eigen gang.

Roofbouw

Het afgelopen jaar werd ook veel gesproken over het feit dat wij door ons consumptiepatroon roofbouw op onze aarde plegen. Niet alleen de koolstofdioxide en stikstof vormen het probleem, maar zeker ook het feit dat wij met relatief veel te veel mensen op die aarde willen wonen, willen leven en willen consumeren in de meest brede zin des woords. (In Nederland: 1950: 10 miljoen inwoners, in 2021: 18 miljoen, in de wereld: 1950: 2,5 miljard inwoners, in 2021: 8 miljard!).

De bewoners van onze aarde gaan op dit terrein volop hun gang. Veel natuur is opgeofferd om deze enorme hoeveelheid bewoners te kunnen voeden en te laten recreëren (en dit lukt al bijna niet voldoende!). Wouden worden omgehakt voor voedselproductie. Dieren die wij voor werk of recreatie of consumptie nodig hebben houden wij, maar dieren die ons in de weg zitten ontnemen wij hun levensruimte en dalen snel in aantal. En de oceanen worden leeggevisst. Kolen, turf, olie en gas, in miljoenen jaren ontstaan in de natuur, hebben ons in de afgelopen drie eeuwen veel welvaart gebracht, maar ook extra veel CO₂ dat ons nu in de weg zit!

Hoe moet het nu verder?

In november hebben duizenden afgevaardigden uit de gehele wereld in Glasgow weer gedebatteerd over hoe het nu verder moet. Het resultaat was matig. De jeugd wil wel, maar de vertegenwoordigers van de regeringen en bedrijven durfden niet, de lafaards. Zij zagen vele beren op de weg. Commercieel, maar ook de angst dat de bevolking de moeilijk te begrijpen consequenties niet zou willen accepteren. De investeringen om tot een "andere" wereld te komen, zouden de komende tientallen jaren gigantisch zijn en enorm op de landelijke begrotingen gaan drukken.

Een feest van bezinning

Wat herdenken wij met Kerstmis? De geboorte van Christus in Bethlehem. Hij die vrede zou brengen. Ondanks de steeds minder wordende belangstelling voor godsdiensten, vieren wij dit van oorsprong christelijke feest nu ook als een feest van bezinning. Maar ook van een samenzijn in familieverband thuis of in restaurants en genieten we van de geneugten van het leven. En dat niet alleen door degenen die van christelijke afkomst zijn, maar ook door degenen die het als twee extra vrije dagen beschouwen.

Ik weet nog van vroeger in mijn ouderlijk huis. De kerstboom halen op de kerstbomenmarkt (zo laat mogelijk, want dan was die goedkoper!), wat versiering in de boom en echte kaarsjes. Die mochten alleen branden voor het kerstdiner (met een emmer water ernaast!). Kerstmis vieren buitenshuis was er niet bij. Wij gingen om 04.00 uur naar de nachtmis en zaten om 06.30 uur al aan het (eenvoudig!) kerstontbijt, eerste kerstdag was daardoor een lange dag met veel slaapttekort. Het was een echt familiefeest, de tweede dag was een restjes dag! Absoluut niet te vergelijken met de "pracht en praal" waarmee wij

jonge klimaatactivisten

nu, zeventig jaar later het kerstfeest omlijsten.

Hopen op oplossingen

Hoe ervaart u deze dagen? Denkt u ook wel eens na over het verleden, heden en toekomst? Over uw leven en uw gezin in deze snel veranderende maatschappij? Over de toekomst van uw kinderen en kleinkinderen die, mede als gevolg van de klimaatcrisis die in de afgelopen 250 jaar is ontstaan, het anders maar wellicht ook minder zullen gaan krijgen als onze generatie. Velen van u hebben misschien als kind de oorlog en/of de jaren van opbouw met alle armoede van dien meegemaakt. Maar samen hebben wij ervoor gezorgd, dachten wij, dat onze kinderen en kleinkinderen en hun nazaten het minstens zo goed zouden krijgen als wij nu. Maar de klimaatcrisis heeft ons doen beseffen dat dit wel eens anders zou kunnen gaan worden. Wat onze generatie heeft (en voorgaande generaties hebben) gebruikt van wat de natuur ons opleverde, zal voor hen wellicht niet meer in die mate beschikbaar zijn. Technisch kan de mensheid al veel meer dan in het verleden. Laten wij hopen dat die techniek voor oplossingen kan zorgen. Echter, hoe dan ook, het leven zal anders worden.

Ik wens u mooie en gezellige (en zoals wij vroeger zeiden: zalige) kerstdagen met uw gezin en familie. En alvast alle goeds en gezondheid in 2022.

Over de BPP

Missie

BPP staat voor Belangenvereniging Pensioengerechtigden bij Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Wij zijn een onafhankelijke belangenvereniging van en voor alle pensioengerechtigden in de sector zorg en welzijn. Ons belangrijkste doel is inspraak in het beheer van ons pensioengeld.

Bestuur

Liesbeth Schaaap: voorzitter
Jaap van der Spek: vicevoorzitter
Cees Michielse: secretaris
Jaap Dijkstra: penningmeester
Jan van Pijkeren: ledenadministratie
Baukje Vegter: nieuwsbrief en ledenwerving
Rob van Vredendaal: ondersteuning website en ledenwerving

Belangenbehartiging

De BPP volgt de ontwikkelingen rondom de pensioenen op de voet. Van het PFZW-bestuur tot de Haagse politiek en andere betrokken (ouderen) organisaties.

Wij oefenen invloed uit via onze vertegenwoordiging in de volgende organen:

1. Pensioenraad van PFZW, hét orgaan voor medezeggenschap en verantwoording binnen het pensioenfonds. Namens de BPP heeft Cees Michielse zitting in de Pensioenraad als lid en Jaap van der Spek als plaatsvervangend lid.
2. Ledenraad van PGGM&CO. Deze coöperatie initieert tal van activiteiten en producten die voor onze leden van belang zijn. U kunt gratis lid worden van PGGM&CO. Baukje Vegter zit namens de BPP in deze ledenraad.
3. Koepel Gepensioneerden, de grootste seniorenorganisatie waarbij de BPP is aangesloten. Jaap van der Spek is bestuurslid van de Koepel. Andere bestuursleden zijn actief betrokken bij diverse commissies.

Communicatie

Ons Pensioen

De redactie van ledenblad *Ons Pensioen* is in handen van Roelof Jan Mulder (hoofdredacteur), Jaap van der Spek, Eric van Eck en Pierre Thijssen. Zij zorgen dat u goede achtergrondinformatie krijgt over het beleid van de BPP en houden u op de hoogte van ontwikkelingen op pensioengebied.

Nieuwsbrieven

Via onze e-mail nieuwsbrieven informeren wij u over de actualiteit. Bestuurslid Baukje Vegter verzorgt de samenstelling. U kunt zich voor de nieuwsbrief aanmelden via contact@pfzw-belangenvereniging.nl

Website

Op onze website bieden wij actuele informatie vanuit de BPP en de Koepel Gepensioneerden. Ook voorzien wij u van gedegen achtergrondinformatie over pensioenbeleid. Cees Michielse verzorgt deze website. Zie www.pfzw-belangenvereniging.nl

Contact met de BPP

Ledenadministratie

Voor aanmeldingen, adreswijzigingen, opzeggingen en bericht van overlijden kunt u terecht bij onze ledenadministratie.

E-mail: ledenadministratie@pfzw-belangenvereniging.nl

Website: www.pfzw-belangenvereniging.nl/contact

Telefoon: Jan van Pijkeren, 06-30689873

Postadres: Endepol 42, 7241LG Lochem

NB: Opzeggingen gedurende het verenigingsjaar gaan in per 1 januari daaropvolgend.

Lid worden

U kunt zich aanmelden als lid bij de ledenadministratie. De contributie bedraagt slechts € 11,- per jaar voor

een lidmaatschap en € 5,50 per jaar voor een partnerlidmaatschap. U kunt deze overmaken op banknummer NL83INGB000 455 2579 t.n.v. Belangenvereniging Pensioengerechtigden PFZW.

Helpdesk BPP

Heeft u vragen over uw pensioen? Of wilt u graag advies in geval van problemen met het pensioenfonds? Dan kunt u contact opnemen met de secretaris van de BPP, Cees Michielse, bereikbaar via contact@pfzw-belangenvereniging.nl of 06-17332744. Tip: kijk ook op onze website onder de rubriek 'Veel gestelde vragen'.

Veel gestelde vraag: bij overlijden

Bij overlijden stopt het lidmaatschap van de BPP. Heeft u een partner die gerechtigd is tot een partnerpensioen van PFZW? Dan zal de BPP onder gelijke voorwaarden en zonder kosten uw lidmaatschap graag omzetten in een lidmaatschap van uw partner. De pensioenbelangen van uw partner blijven op die manier behartigd. Bij overlijden stopt uw ouderdompensioen van PFZW. Uw partner en kinderen hebben in principe recht op partner- en wezenpensioen. Ook heeft uw partner recht op een eenmalige slotuitkering. Is er geen partner, dan krijgen de kinderen jonger dan 21 jaar de uitkering. De uitkering kan ook worden uitbetaald aan de natuurlijke persoon die kosten heeft gemaakt in verband met uw overlijden.

Verhuizing, verandering e-mailadres of telefoonnummer?

Verandert uw (e-mail)adres of telefoonnummer? Neem dan contact op met onze ledenadministratie (zie elders). **NB:** Wijzigingen die u alleen aan het pensioenfonds doorgeeft, komen niet bij ons binnen! Het pensioenfonds mag om privacy-redenen namelijk geen gegevens doorgeven aan de BPP. Daarom ons dringende verzoek uw wijzigingen ook aan ons te melden.